

NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

Nr. 88 (6247)

10.10.1991.

Mazumtirdzniecības cena 20 kapeikas

Rajona TDP prezidijā

Jauni lēmumi, nebijuši pārmetumi...

Pirmdien, 7.oktobrī notikušajā rajona TDP prezidija sēdē pamatjautājums bija par dzīvokļu un komunālās saimniecības ražošanas apvienības un sabiedrības ar ierobežotu atbildību (SIA) „Lival” attiecībām. Par radušos konfliktu liecināja minētās apvienības darba kolektīva iesniegums rajona TDP prezidijam.

Iesniegumā bija izteiktas pretenzijas, ka sabiedrībai „Lival” saskaņā ar rajona izpildkomitejas 24.septembra lēmumu bez dzīvokļu un komunālās saimniecības ražošanas apvienības darba kolektīva piekrišanas ticis pārdots apvienības transports. Lai arī pretenzijas bija par transportu, būtībā prezidija sēdē tika spriests par SIA „Lival” un rajona dzīvokļu un komunālās saimniecības ražošanas apvienības turpmākajām attiecībām, ietekmes sfērām, specializāciju, piederību, finansēm un arī — kadriem. Pēc pusotras stundas ilgām debatēm un visu pušu viedokļu uzklaušanās, kad visiem bija aptuveni skaidrs, kas ko rajonā cels, remontēs, sagādās un — par kādiem procentiem, prezidijs nolēma:

1. Apturēt rajona izpildkomitejas 24.septembra lēmumu līdz kadru jaūtājuma atrisināšanai rajona dzīvokļu un komunālās saimniecības ražošanas apvienībā (būtībā ļaujot firmas „Lival” dibinātājiem, minētās apvienības priekšniekam un rajona izpildkomitejas priekšsēdētāja vietniekam Volde-māram Limanīm izvēlēties vienu no pirmajiem diviem šeit minētajiem amatiem).

(Cik zināms, tai pašā dienā apvienībā notikušajā darba kolektīva sapulcē ar balsu vairākumu par dzīvokļu un komunālās saimniecības ražošanas apvienības priekšnieku rajona izpildkomitejai ieteikts apstiprināt šīs pašas apvienības darbinieku Artūru Vilcānu.)

2. Nepieļaut rajona dzīvokļu un komunālās saimniecības ražošanas apvienības pašreizējās struktūras izmaiņas bez tehniski ekonomiskā pamatojuma izstrādāšanas.

3. Uzdāt rajona TDP rūpniecības un transporta pastāvīgajai komisijai izskatīt līgumu starp rajona izpildkomiteju un SIA „Lival”, kurā strikti jābūt noteiktām abu pušu funkcijām un kompetencei.

Sīkāk, gaidāms, ka daudz pieminētā rajona dzīvokļu un komunālās saimniecības ražošanas apvienība drīzumā būs nevis rajona, bet gan pilsētas uzņēmums.

Prezidija sēdē bija ieradies un par sava formējuma turpmāko darbību un nepieciešamībām ziņoja rajona zemessargu bataljona komandieris Boleslavs Čivlenieks.

Sakarā ar nākamo jautājumu — jaunajam maršruta autobusu bīešu cenām — nepieciešams neliels atskats. Proti, pēdējā laikā Jēkabpils autobusu parka noteiktā cena visos rajona maršrutos bija 4 kapeikas par kilometru. Taču sakarā ar benzīna, rezerves daļu, darba algu u.c. izmaksu paaugstināšanos daļa maršrutu mūsu rajonā Jēkabpils autobusu parkam izrādījusi nerentabla. Pie tam — tik nerentabla, ka šo maršrutu radītos zaudējumus nenosedz pat rentable maršruti.

Sakarā ar to Jēkabpils autobusu parka administrācija, veikusi pārrēķinu, rajona TDP prezidija iepriekšējā sēdē pieprasīja rajona pašvaldībai daļu maršrutu slēgt. Prezidijs uzskatīja šādu risinājumu par nepieļaujamu un lūdz izstrādāt jaunu tarifa likmi. Līdz ar to šai prezidija sēdē tika apstiprināta Jēkabpils autobusu parka noteiktā vidējā tarifa likme, kas stāties spēkā ar 1.novembri. Un tā ir — 5,67 kapeikas par kilometru, nediferencējot maršrutus. (Loti iespējams, ka perspektīvā, saskaņojot ar pagastu pašvaldībām, tarifa likmes tiks diferencētas pa konkrētiem maršrutiem. Tikpat iespējams, ka drīzumā „mazajos” maršrutos redzēsīm arī mazos autobusiņus.)

Ar prezidija lēmumu tika noteikts, ka ārpusbudžeta ienākumi, kas rodas no medicīnas maksas pakalpojumiem, sadalāmi šādi (līdz šim nolikuma, kas to noteiktu, rajonā nebija): 50 procenti medicīnas darbinieku materiālajai stimulēšanai un 50 procenti — medicīnas iestāžu materiāli tehniskās bāzes uzlabošanai.

Šķiet, pilnīgi taisnīgi prezidija sēdē izskanēja doma: „Mēs medicīnas darbiniekiem esam pretī, bet vai tāpēc apkalpošanā rodas kādas izmaiņas? Vai medīķi labāk strādā?..” Iespējams, šis jautājums būs iekļauts kādā no tuvākajām rajona deputātu sesijām tās darba kārtībā.

Prezidijs akceptēja rajona lauksaimnieku vēlēšanas tikties ar republikas Augstākās Padomes deputātiem no mūsu rajona. Uz šo piektdienu tika noteikta lauksaimniecības, citu sfēru un pašvaldību vadītāju tikšanās ar deputātiem Valentīnu Zeili, Andri Puzo un Normundu Bejski.

Negaidītu pavērsieni prezidija sēdē ienesa nākošais jautājums, kas, šķiet, radās stihiski un neplānoti, taču ļoti savlaicīgi. Pateicoties deputātiem Jānim Bojāram un Jānim Liepam, beidzot atklāti izskanēja aptuveni šāds teksts:

„Privātbiznesu un komercbraucienus uz Poliju nevienam aizliegt nevar, bet, ja ar to nodarbojas rajonā atbildīgas personas, tas ir amorāli, un ir jālemj par viņu atbilstību iepriekšminētajam amatam... Ne jau ar ķieģeļiem piekrauts iet izpildkomitejas transports uz ārzemēm, un, ja pēc iedzīvotāju lūguma izpildkomitejas auto jāker muiļas posteņos, tad tālāk vairs nav kur iet... Preces taču nāk no tirdzniecības tīkla... Autoritātes mums vairs nav, taču kāpēc pārmetumi jāsapem visiem deputātiem?.. Vai tāpēc esam vēlēti, lai no tautas dzirdētu, ka pat komunistu laikā tāda blēdīšanās nenotika!..”

Šis, šķiet, visiem rajona iedzīvotājiem nevienaldzīgais jautājums tiks izskatīts rajona TDP nākošajā sesijā.

Somēnes rajona deputātu revīzijas komisijai jāizskata rajona izpildkomitejas darbība atbilstoši likumam „Par rajona pašvaldību”, bet tirdzniecības un sadzīves pakalpojumu komisijai jāsaģatavo sesijai jautājums par sadzīves pakalpojumu kombināta un rajona patērētāju biedrību šāvienības darbu.

Rajona TDP padomes sesija gaidāma novembrī.

S.Jokste

Izpildkomiteja veicinās uzņēmējdarbību

Atgriezies no brauciena pa
tuvējām Rietumu valstīm,
rajona izpildkomitejas
priekšsēdētājs Ilgonis Sņiķers
teica:

— Berlīnē tikos ar Dītrihu fon Mīrbaha kungu. Novembra sākumā viņš uz Latviju ielplānojis braucieni, kura laikā „zondēs” vairākas vietas, un viena no tām būs Preiļi, konkrēti — Preiļu pils. Par pils atjaunošanu un tālāku izmantošanu fon Mīrbaha kungs interesējas kā privātpersona, kam atļauj rocība. Taču šeit radies vairākas problēmas. Piemēram, tas, cik lielā mērā šis kungs būs pils īpašnieks vai līdzīpašnieks. Arī tas, kas būs viņa partneris šeit, jo jautājums tiks risināts ne ar valsts struktūrām, bet kādu privātfirmu.

No Polijas uz rajonu atbrauks privātzņēmējs pāns Hoinackis. Viņa pamatnodarbošanās — starpniecība tirdzniecībā. Oficiāli aicināsim viņu uz pārrunām, taču arī pāns Hoinackis preli grib redzēt konkrētu firmu, nevis izpildkomiteju. Panu Hoinacki pie mums interesē daudzkas. Sadarbības joma lielā mērā atkarīga no mums, domāju, runa varētu būt par barterdarījumiem.

Plānotā tikšanās ar firmas „Margot” direktoru (viņš bija tas, kurš mūsu rajonā jau viesojās un ievadīja sarunas par tirdzniecības uzņēmuma veidošanu) nenotika, jo viņš tobrīd atradās Amerikā. Firmas darbinieki darīs zināmu direktoram par manu viziti un to, ka esam gatavi sarunas turpināt. Taču arī šinī gadījumā līgums tiks slēgts ne jau ar izpildkomiteju, bet ar konkrētu partneri. Un tas ir pilnīgi saprotami, jo ne jau izpildkomitejai ar visiem šiem darījumiem jānodarbojas. Izpildkomitejai jāveido kontakti, jārada labvēlīgi apstākļi uzņēmējdarbībai. Diemžēl tā pie mums vēl ir „berna autiņos”.

Gaidīsim šo rezultatīvo tikšanos labvēlīgās sekas mūsu rajonā.

S.Jokste

Feldšeri naudu neņem!

Otrdien, 8.oktobrī Līvānu zonālās slimnīcas ātrās medicīniskās palīdzības brigāde vienbalsīgi nolēma pārtraukt naudas iekasēšanu no pacientiem.

Līvānu feldšeri savu lēmumu pamatoja ar nepilnībām rajonā pieņemtajā maksas medicīnas likumā, kā arī sakarā ar rajona galvenā ārsta izdotās apvēles (tika nosaukts konkrēts numurs) 8.punktu, kur teikts, ka materiāli nenodrošināti pacienti drīkst atteikties no medicīnas pakalpojuma apmaksāšanas. Līvānu zonālās slimnīcas feldšeri uzskata, ka mūsu sabiedrībā maznodrošināti esam gandrīz visi.

B.Mikāne

Atskaite Memas pilī

(Dienvidzviedrija)

Ar 1.oktobrī pie mūsu lielā kaimiņa Baltijas jūras viņā pusē sākās jaunais parlamenta darbības gads. Tas pats par sevi mums, varbūt, nevarētu likties svarīgs notikums, bet tieši šīs dienas vakarā tālajā krastā notika Latvijas Zemnieku savienības Latgales rajonu pārstāvju pirmā apspriede.

Nē, mūsu partija nav pagrīdē, lai apspriedes un konferences vajadzētu noturēt ārzemēs, bet tā bija sagādājis — visu rajonu pārstāvji Zviedrijā piedalījās mācību komandējumā, ko Latvijas zemnieku partijai bija sarīkojuši kolēģi no Centra partijas — zemnieku aizstāvji valsts parlamentā. Tiesa gan, šogad vēlēšanās tā ieguva mazāk balsu, tomēr Zviedrijas parlamentā iekļuva kā viena no četrām partijām, kuras izveidoja valdības koalīciju.

Kā lai neizmanto iespēju, kad kopā sanākuši Latgales pārstāvji (un vai mājās maz ir iespējams visus savākt tuvākajā laikā), lai neparunātu par to, kas mums jau izdarīts, ko vēl darām un kas jā dara. Pirmo apspriedi vadīja novada kurators, jurists E.Rutkis.

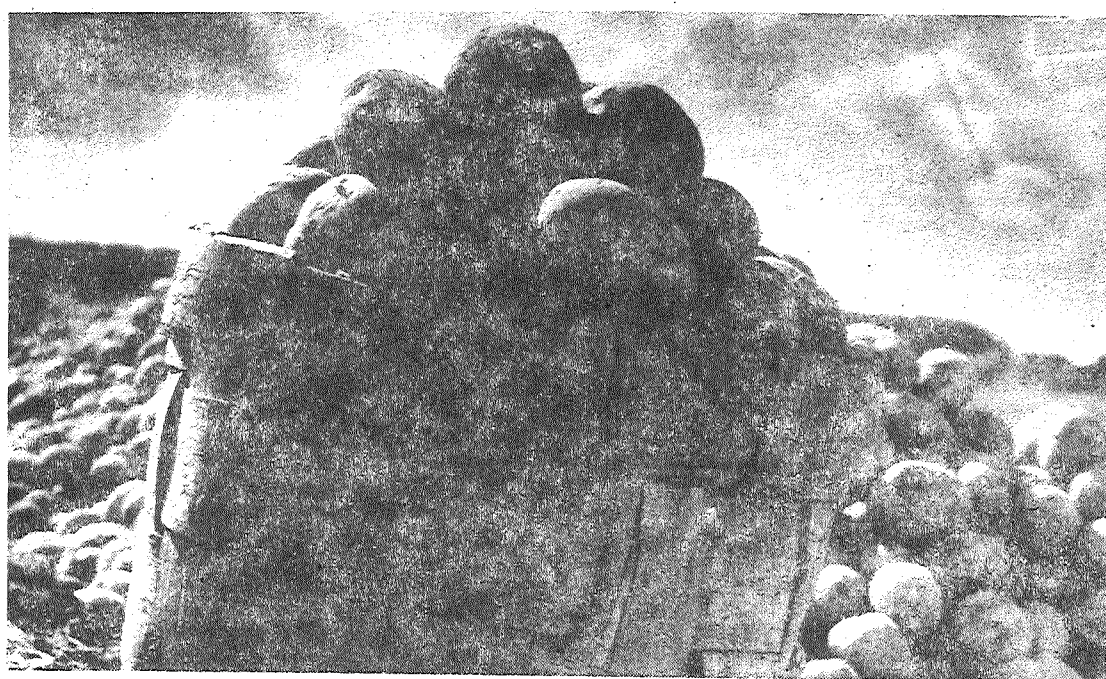
Ludzas — Bīrta Siņicina, Rēzeknes — Ināra Groce, Balvu — Valentīns Dortāns, Daugavpils — Svjatoslavs Kogucs, Krāslavas — Marģeris Krasovskis, Preiļu — šo rindu autors pārstāvji stāstīja par to, kā sokas rajonos. Jāpiezīmē, ka LZS autoritāte un iespaids ir jūtami, ka partijas grupas veidojas pa-

gastos un Latvijas Saeimas vēlēšanās zemnieki varēs piedalīties kā iespējams spēcīgi. Bet tajā pašā laikā tika uzsvērts, ka partijai aktīvāk jādarbojas, lai zemnieki varētu labāk orientēties situācijā, kad republikas „augšā” jau izveidojies plašs dažādu savienību un fondu tīkls, kura darbības jēga un uzdevumi „apakšā” jūtami maz.

No rajonu pārstāvju ziņojumiem kļuva skaidrs, ka zemniekiem ļoti nepieciešams gan materiāls palīdzība (ko, diemžēl, mūsu partija nespēj sniegt), gan plaša izskaidrošana par zemnieku saimniecību lomu tagad un nākotnē, kā jārada apstākļi, lai viņiem būtu stabilitātes izjūta un rastos drošas cerības par nākotni. Citiem vārdiem, lai zemnieks, arot savu lauku un sējot graudus, būtu pārliecināts, ka viņa darbs ir vajadzīgs valstij un viņš pats ir sociāli aizsargāts no neparedzētām nejausībām. Tas nozīmē, ka gan Saeimā, gan rajonu un pagastu pašvaldībās priekšvēlēšanu kampaņā jāizvirza (un arī jāievēlē) zemnieku lietai uzticami cilvēki.

Lieli un svarīgi uzdevumi zemniekiem un viņu partijai šobrīd risināmi Preiļu novadā — novembrī jāsatiekas konferencē, kas izstrādās detalizētu rajona organizācijas darbības programmu, jāizveido droša informētības sistēma starp pagastiem un koordinācijas centru.

Antons Rancāns

Pedējie grozi

K.Gailuma foto

Lasītāja viedoklis

KĀPĒC NEESAM
SAJŪSMĀ?

Latvijas brīvvalstī, tāpat kā citur Latgalē (un ne tikai Latgalē), dzīvoja dažādu tautību cilvēki. Un ne tikai dzīvoja, bet arī sadzīvoja. Tāpat toreizējie likumi par pilsoņtiesībām bija gan pareizi, gan demokrātiski. Tāpēc, šķiet, nebūtu nekā vienkāršāka kā šos likumus atjaunot.

Bet nē, tagad esot daudz kas izmainījies un demokrātiskie Rietumi mūs nesaprot. Taču vai kāds ir pajautājis, kādus likumus par pilsonību pieņemtu, teiksim, Zviedrijā, ja tajā, kur ir 6 miljoni pamatiedzīvotāju, vienas paaudzes laikā patvarīgi būtu iepludināti vēl 6 miljoni citautiešu?

Protams, vainīgs bijušais režīms, bet ne cilvēki, kuri Latvijā ieradās, dzirdot solījumus dabūt dzīvokļus un labāku iztiku. Un tomēr šie it kā „bez vainas vainīgie” ir vairāk nekā puse no republikas iedzīvotājiem un ar savu milzīgo skaitlisko pārsvaru Latgalē un gandrīz visās Latvijas pilsētās apdraud latviešu izdzīvošanu kā tautai savā senču zemē. Nedrīkst arī aizmirst, ka krieviski runājošajiem gadu desmitiem skaidrots, ka tieši viņi atnesuši latviešiem brīvību, kultūru un labklājību. Tikai daļa šo cilvēku mēģina iedziļināties un izprast pamatnācijas problēmas, apzināties latviešu bailes par savu turpmāko eksistenci kā tautai. Bet arī viņiem un visiem pā-

rējiem neviens taču negrasās atņemt vispārējās cilvēku tiesības.

Tomēr par Latvijas politisko dzīvi un pamattautas nākotni jālemj Latvijas pilsoņiem un nākotnē arī tiem, kuri par tādām patiesi vēlēšies kļūt. Diemžēl maz jūtams, ka vairums krieviski runājošo censtos, piemēram, kaut nedaudz apgūt latviešu valodu. Joprojām tantīņas, kuras veikalā rindās savā starpā runā skaidri latviski, pienākot pie pārdevējas, savu vajadzību pazemīgi izsaka krieviski. Joprojām jauktajās laulībās bērni pārkrievojas jau pirmajā paaudzē, iedami krievu skolās, un tēva vai mātes valodā neprasmami ne vārda. Joprojām daudzās iestādēs atbild tikai krieviski.

Tāpēc nav jābrīnās, ka Līvānu iedzīvotāji vairumam nav sajūsmā par Latvijas starptautisko atzīšanu un it kā neatkarību. Ja arī atjaunotajā Latvijā mēs paliksim kā minoritāte krieviski runājošajā masā, ja Rietumi no mums atteiksies tikko mēs iepikstēsies par dekolonizāciju un kaut cik latvisku Latviju, tad mēs būsim pasaulē vienīgā valsts, kurai gan ir pamattautas nosaukums, bet kurā šī tauta ilgi nepastāvēs pat kā minoritāte. Mēs būsim otra Prūsija, kura šodien zaudējusi pat nosaukumu. Kā par tādu Latviju lai prēcājas?

V.Gors
Līvānos

Paldies, mana pirmā skola!

Skolotāju dienas atmiņu gaismā veldzējoties, kad pašai drīz jau sirmos matu vainags, kaut pēc daudziem gadiem gribu skaļi, no visas sirds izteikt pateicību savai pirmajai skolai — Riebiņu vidusskolai.

Miļi sveicu dzimšanas dienā klases audzinātāju Martu Kavinsku, kura manā skatījumā ir tikpat jauna un enerģijas pārpilna. Paldies no mums visiem, kuri savā darba steigā nevar atnākt. Maz gan darba terindā palicis manu toreizējo skolotāju. Paldies visiem! Paldies, ka iemācījāt strādāt. Strādāt, spītējot liktenim. Smaidīt nelaimē. Nest sevi gaismu.

Mana miļā, visos laikos un dažādās politikās locītā, piesmiētā skola! Paldies par izturību! Mēs

katrs nēmām no tevis tik, cik nu pratām un varējām nest. Maz gan preti dodot. Neļauņojies, ka dažam tā nesamā bija pamazāk, jo no daudzu bērnu dvēseles ar paklausīgu roku ir izmēzts pat Dieva vārds. Izaugusi jauna paaudze ar pavisam citu morāli.

Būtu aplam domāt, ka kāds no ārpasaules cels godā Dieva vārdu, cels godā vecāku (tēva, mātes) vārdu, cels godā Skolotāja vārdu. Un tomēr Latvijā vēl ir daudz gaišu prātu, daudz enerģijas pārpilnu skolotāju. Arī dziedošu. Kuri Latvijas vārdu un slavu pasaulē nesuši.

Lai laba veselība un saule sirdī, mani miļie — nu jau 15 gadus darba koleģi!

Valentīna Skutele,
Riebiņu vidusskolas skolotāja

Pilsētu pašvaldību jautājumu risinot

Septembrī Ogrē notika Latvijas pilsētu savienības valdes kārtējā sēde, kurā piedalījās pilsētu valžu priekšsēdētāju lielākā daļa.

Sēdē izskatīja jautājumu par pašvaldību īpašumu pārņemšanu, par daudzajām neskaidriņām un pretrunām, kuras rodas šajā procesā mūsu pilsētā. Kaut arī bija LR Ministru Padomes Municipālā departamenta pārstāvja skaidrojumi, tomēr katrai pilsētai un katram gadījumam jāmekle un jāatrod konkrēts un atšķirīgs risinājums. Nav ko noliegt — ir gadījumi, kad rajonu vadības šajā jautājumā cenšas uzspiest savu gribu. Taču sēdes dalībnieki uzskata, ka galvenais ir savstarpējā sapratne gan starp rajona pašvaldību un pilsētu pašvaldībām, gan starp pilsētu pašvaldībām un uzņēmumiem, iestādēm, to ministrijām un citām institūcijām.

Pilsētu savienības valde iesniedza protestu Latvijas Republikas Augstākajai Padomei un Ministru Padomei par LKP rajonu komiteju, Drošības komiteju un kara komisariātu ēku un īpašumu, kuri atrodas pilsētu teritorijās, pārņemšanas kārtību, jo uzskata, ka šis jautājums vispirms jārisina pilsētu nevis rajonu pašvaldībām, kā tas ir daudzās republikas rajonos.

Pašvaldībām drīz vajadzēs veikt māju, dzīvokļu, uzņēmumu privatizāciju. Tiesa, likuma par to vēl nav, ir tikai priekšlikumi un varianti. Jāatceras, ka privatizācija būs jāveic līdztekus ar īpašumu atdošanu īpašniekiem, kuriem tie piederēja līdz 1940.gada 17.jūnijam. Arī šeit nav noteikts, kā šo darbu veikt. Taču jāņem vērā, ka ēkas vai telpas pagaidām nevar pārdot īpašumā, bet tikai iznomāt. Pašlaik var privatizēt mazos uz-

nēmumus, tas ir, to inventāru, ierīces. Taču te jāņem vērā, ka LR Ministru Padome ir noteikusi, kurās pilsētās un kādā apmērā var notikt šo mazo uzņēmumu privatizācija.

Karstas debātes sēdē izraisīja par pašvaldību asociācijas vai arī pašvaldību savienības veidošanu, lai apvienotu rajonu, pilsētu un pagastu pašvaldības vienā organizācijā. Pilsētu valžu priekšsēdētāji viennozīmīgi izteicās, ka vēlas palikt Latvijas pilsētu savienībā. Pēc līdzīgu savienību izveidošanas rajoniem un pagastiem varētu izskatīt jautājumu par Latvijas pilsētu savienības iestāšanās pašvaldību asociācijā.

A.Kalniņš,
Latvijas pilsētu savienības
valdes priekšsēdētājs

Par obligāto valsts dienestu

Šī gada 10.septembrī Latvijas Republikas Augstākā Padome pieņēma likumu par obligāto valsts dienestu. Tā mērķis ir iesaistīt Latvijas Republikas pastāvīgos iedzīvotājus valsts aizsardzības, sabiedriskās kārtības un citu sabiedrībai nepieciešamo uzdevumu izpildē, garantējot personas apziņas un pārliecības brīvību. Minētais likums stāties spēkā ar 1991.gada 1.oktobri.

Latvijas Republikas obligātais valsts dienests sastāv no aktīvā valsts dienesta un valsts dienesta rezervē. Šoreiz gribu vērst jūsu uzmanību uz dažiem ar aktīvo valsts dienestu saistītiem jautājumiem.

Aktīvo valsts dienestu iedala:

- 1)militārajā dienestā,
- 2)darba dienestā.

Aktīvajā valsts dienestā tiks iesaukti Latvijas Republikas pastāvīgie iedzīvotāji (vīrieši) vecumā no 19 līdz 25 gadiem, kuri dažādu iemeslu dēļ nav dienējuši PSRS bruņotajos spēkos. Personas, kas likuma „Par Latvijas Republikas obligāto valsts dienestu” spēkā stāšanās brīdī pilda alternatīvo (darba) dienestu, turpinās pildīt savus pienākumus atbilstoši likumam „Par Latvijas Republikas obligāto valsts dienestu”.

Par militāro dienestu tiek uzskatīts dienests formējumos, kuros dienesta kārtību nosaka militārie reglamenti, kā arī citi Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas, Latvijas Republikas Ministru Padomes Muitas departamenta un Sabiedrības drošības departamenta normatīvie akti.

Darba dienesta kārtību nosaka Latvijas Republikas darba likumdošanas akti (izņemot šajā likumā noteiktos ierobežojumus).

Iesaukšana aktīvajā valsts dienestā notiks divas reizes gadā: pavasarī un rudenī. Šī gada rudens iesaukums notiks no 1.oktobra līdz 30.decembrim, un to organizēs rajona valsts dienesta pārvalde saskaņā ar pārvaldes priekšnieka pavēli, kura tiks publicēta rajona laikrakstā.

Iesaukamā pienākums ir ierasties valsts dienesta pārvaldes pavēstē norādītajā vietā un laikā. Saskaņā ar likumu uzņēmumu, iestāžu un organizāciju vadītājiem iesaukamie uz pavēstē norādīto laiku jāatbrīvo no darba (mācībām), kā arī jāatsauc no komandējuma vai atvaļinājuma.

Valsts dienestam pakļautās personas izies medicīnisko pārbaudi ārstu komisijā Latvijas Republikas Veselības aizsardzības ministrijas noteiktajā kārtībā, kā arī tiks uzaicinātas uz

iesaukšanas komisijas sēdi, kura pieņems vienu no šādiem lēmumiem:

- 1)iesaukt aktīvajā valsts dienestā;
- 2)atlikt iesaukumu aktīvajā valsts dienestā;
- 3)atbrīvot no aktīvā valsts dienesta, ieskaitot rezervē;
- 4)atbrīvot no iesaukuma aktīvajā valsts dienestā, ņemot vērā uzskaites.

Acimredzot, daudzus iesaukamos un viņu vecākus interesē jautājums, kādos gadījumos tiks atlikt iesaukums aktīvajā valsts dienestā. Iesaukumu atlikt:

- 1)mācību iestāžu dienas nodaļas audzēkņiem un studentiem;
- 2)mācību iestāžu aspirantiem;
- 3)personām, par kuru izdarītajiem noziegumiem notiek izziņa, iepriekšējā izmeklēšanā vai krimināllietā atrodas tiesas izskatīšanā, un personām, kuras izcieš kriminālsodu;
- 4)personām, kuras strādā Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas, Latvijas Republikas Ministru Padomes Muitas departamenta un Sabiedrības drošības departamenta sistēmā;
- 5)personām, kuras veselības stāvokļa dēļ uz laiku ir nederīgas valsts dienestam;
- 6)personām, kuras strādā savā ģimenes locekļu zemnieku saimniecībā;
- 7)personām, kuru apgādībā ir divi vai vairāk nepilngadīgi bērni;
- 8)iesaukamajiem, kuri ir darba nespējīgi, apgādājama ģimenes locekļu vienīgie apgādnieki;
- 9)deputātiem, kā arī deputātu kandidātiem vēlēšanu kampaņas laikā;
- 10)personām, kuras nav iespējams iesaukt tāpēc, ka trūkst dienesta vietas.

Iesaukumu var atlikt ne ilgāk kā uz gadu. Ja saglabājas iesaukuma atlikšanas pamats, iesaukumu var atlikt atkārtoti.

Pamats norīkošanai aktīvajā valsts dienestā ir iesaukšanas komisijas lēmums. Tas ir arī juridisks pamats iesaukamā tūlītējai atlaišanai no darba.

Personas aktīvajā valsts dienesta pildīšanai militārajā dienestā norīko Iekšlietu ministrijas, Muitas departamenta un Sabiedrības drošības departamenta formējumos. Pēc šo institūciju pieprasījumu apmierināšanas pārējos dienestniekus norīko darba dienestā, vadoties pēc rajona valsts dienesta pārvaldē iesniegtajiem pieprasījumiem.

Aktīvā valsts dienesta ilgums ir:

- 1)militārajā dienestā — 18 mēneši,
- 2)darba dienestā — 24 mēneši,
- 3)personām ar augstāko izglītību — 6 mēneši.

Dienestnieki, kuri būs nodienējuši likumā noteikto valsts dienesta laiku, tiks atvaļināti rezervē.

Vienlaicīgi ar likuma „Par Latvijas Republikas obligāto valsts dienestu” pieņemšanu tika izdarīti grozījumi un papildinājumi Latvijas administratīvo pārkāpumu kodeksā, Latvijas kriminālkodeksā un Latvijas kriminālprocesa kodeksā. Minēšu tikai dažus no tiem.

Latvijas administratīvo pārkāpumu kodeksa 200.1 pants paredz:

1)par obligātajam valsts dienestam vai tā uzskaitē pakļautas personas izvairīšanos ierasties pēc valsts dienesta pārvaldes uzaicinājuma —

izsaka brīdinājumu vai uzliek naudas sodu līdz 50 rbj. vai soda ar administratīvo arestu uz laiku līdz 5 diennaktīm;

2)par dienestnieka neierašanos bez attaisnojoša iemesla norīkojumā norādītajā organizācijā noteiktajā laikā obligātā valsts dienesta pildīšanas uzsākšanai —

uzliek naudas sodu no 50 līdz 100 rbj. vai soda ar administratīvo arestu uz laiku līdz 10 diennaktīm;

3)darba dienestā iesauktam dienestniekam, ja viņš pēc disciplināras sodīšanas atkārtoti nepilda savus dienesta pienākumus vai bez attaisnojoša iemesla neierodas darbā ne vairāk par 3 dienām pēc kārtas, vai arī atrodas darbā dzērumā, narkotiskā vai toksiskā reibuma stāvoklī —

uzliek naudas sodu līdz 100 rbj. vai soda ar administratīvo arestu uz laiku līdz 10 diennaktīm;

4)par neattaisnotiem darba kavējumiem — vairāk par 3 dienām pēc kārtas, bet ne vairāk par 10 dienām, ko izdara darba dienestā iesauktus dienestniekus, —

uzliek naudas sodu līdz 500 rbj. vai soda ar administratīvo arestu uz laiku līdz 15 diennaktīm;

5)par gada laikā atkārtotu darba disciplīnas pārkāpumu, ja par iepriekšējo pārkāpumu darba dienestā iesauktajam dienestniekam ir bijis uzlikts administratīvais sods, —

uzliek naudas sodu līdz 500 rbj. vai soda ar administratīvo arestu uz laiku līdz 15 diennaktīm.

Latvijas kriminālkodeksa 194.1 pants paredz:

1)par obligātajam valsts dienestam pakļautas personas izvairīšanos no iesaukšanas aktīvajā valsts dienestā, ja tā izdarīta pēc administratīvā soda uzlikšanas par tādu pašu pārkāpumu vai arī, ja šī izvairīšanās ilgst

vairāk par 10 dienām, — soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz 3 gadiem vai ar labošanas darbiem uz laiku līdz 2 gadiem, vai ar naudas sodu līdz 500 rbj.;

2)par izvairīšanos no iesaukuma valsts dienestā, nodarot sev miesas bojājumus vai simuļējot slimību, viltojot dokumentus vai citādi krāpjot, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz 5 gadiem.

194.2 punkts tiek papildināts šādā redakcijā:

1)par valsts darba dienestā iesaukta dienestnieka izvairīšanos no dienesta pildīšanas līdz 10 dienām, ja tā ir izdarīta gada laikā pēc administratīvā soda uzlikšanas par tādu pašu pārkāpumu vai, ja izvairīšanās ilgst ilgāk par 10 dienām, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz 3 gadiem vai ar labošanas darbiem uz laiku līdz 2 gadiem, vai ar naudas sodu līdz 1000 rbj.;

2)par izvairīšanos no valsts darba dienesta, nodarot sev miesas bojājumus vai simuļējot slimību, viltojot dokumentus vai citādi krāpjot, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no 1 gada līdz 7 gadiem.

230. pants paredz:

par dezertēšanu, tas ir, dienesta vietas atstāšanu ar nolūku izvairīties no aktīvā valsts dienesta, kā arī par neierašanos šajā pašā nolūkā dienesta norīkošanas vai pārcelšanas gadījumā soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no 3 līdz 7 gadiem.

Izmantojot laikraksta starpniecību, gribu griezties pie rajona iedzīvotājiem ar sekojošu aicinājumu. Galvenais valsts aizsardzības pasākums pašreizējā laika posmā ir Latvijas Republikas valsts robežas pārņemšana savā jurisdikcijā. Šim nolūkam personas, kas ir izģājušas obligāto dienestu PSRS bruņotajos spēkos vai robežapsardzības karaspēkā, pārvalda valsts valodu un kurām nebūs problēmu ar LR pilsoņa statusa piešķiršanu, tiek aicinātas pieteikties valsts dienesta pārvaldē līgumā slēgšanai ar Sabiedrības drošības departamenta dienestam uz robežas uz laiku no 2 līdz 5 gadiem. Pēc apmācības kursa darba alga tiek plānota no 600 līdz 1200 rbj. mēnesī.

Jaunieši tiek aicināti pieteikties arī šoferu un sporta citu instruktoru kursus.

Pārvaldes adrese: Preiļi, 1.Maija ielā — 7.

A.Andžāns,
Sabiedrības drošības departamenta
Preiļu rajona pārvaldes priekšnieks

Kas gan nerotiek pasaulē...

Par burvjiem un ekstrasesiem

Kurskas apgabalā jūlija beigās tika noslēgti tipveida līgumi ar Solncevas rajona kolhozu un sovhozu vadītājiem. Teksts bija šāds:

„Sakarā ar pārmērīgām lietusgāzēm, kas traucē graudaugu novākšanu, „Pasūtītājs” pasūta, bet „Izpildītājs” ieprogrammē un nodrošina sausu laiku uz 15 (piecpadsmit) dienām kopš līguma parakstīšanas brīža. Par izdarīto pakalpojumu „Pasūtītājs” samaksā „Izpildītājam” 1 (vienu) rubli par katru hektāru graudaugu, kas gaida novākšanu uz līguma parakstīšanas brīdi.”

Kad pēc senas tradīcijas rajona vadība visus 18 šī rajona kopsaimniecību vadītājus sauca kopā uz apspriedi, ko un kā darīt, ja nu reiz rudens tuvojas, iespējams, viņi runāja arī par neizremontēto tehniku, degvielas trūkumu un nesakārtotajām graudu noliktavām, bet galvenā viņu cerība kļuva šis „brīnumpapīrs”, kuru parakstīt mudināja pats agrorūpnieciskās apvienības priekšsēdētājs N.Dorenskis. Glābēja lomā darbojās Vladimirs Gorbatjuks no Ukrainas, kurš savu amatu oficiāli apzīmē — „burvis”.

14.augustā kļuvis skaidrs, ka līgumsaistības izpildītas godam. Raža novākta lieliskos meteoroloģiskos apstākļos, turklāt — ne tikai Kurskas apgabalā, bet arī kaimiņos — Orlas, Ļipeckas un Belgorodas apgabalos.

— Es to ta tišuprāt ieprogrammeju, — saka V.Gorbatjuks. — Manas spējas ir ļoti lielas.

Gorbatjuka tuvākajos plānos — personiska tikšanās ar Kazahijas prezidentu Nazarbajevu, jo gadu no gada Kazahijā valda sausums, bet lietus izsūkšana burvīm esot vēl vieglāka nekā nokrišņu piebremzēšana. Vēl globālāks mērķis varētu būt Tūlajos Austrumos. Gorbatjuks vislabprātāk esot gatavs pastrādāt Japānā: viesuļvētras taču nodara lielu postu, bet tās varot nepieļaut.

Kāpēc tad nav sniegta palīdzī-

ba Krasnodarai, kurai nupat pārgāja pāri vētras?

— Paši vainīgi, mani nepa-

aicināja...

Mari APSR Kuženeras rajona Kirova kolhoza komjauniešu sekretārs J.Jambatrovs uzrādījis spējas magnetizēt. Komjaunatnes rajona komiteja viņu nosūtījusi uz kursiem, un viņam piešķirta kvalifikācija: „Otrās kategorijas ekstrasesis — instruktors”.

Vladimira apgabala Kovrovas rajona Meļehovas sādžā vietējā ekstrasese Anna Kuzņecova divu gadu laikā esot atklājusi 10 cilvēkus, kuri, pēc viņas domām, pārdevuši dvēseles velnam. Savos publiskajos seansos Kuzņecova ļaujot skanēt „velna apsēstā desmitnieka” balsīm. Šis balsis esot skaidri sadzirdamas un labi pazīstamas — saka liecinieki, kas klausījušies.

Vietējie sādžas iedzīvotāji metušies „izdzīt nelabo”, un desmit apsūdzētajiem vairs neesot miera ne mājās, ne darbavietā. Viņi metušies pretuzbrukumā — iesūdzējuši Kuzņecovu biedru tiesā. Tur nospriests, ka par nepierādītu ziņu izplatīšanu Kuzņecovai jāmaksā sods — veseli 30 rubļi.

Katrai pilsētai mēdz būt savas īpatnības. Jenakijeva (Ukrainā) ar 182 tūkstošiem iedzīvotāju ir visbagātākā ar ekstrasesiem tūlīn pēc Kijevas. Esot zināmas šādu ekstrasesu adreses: 44 cilvēki izziņojuši, ka strādā pēc Kandības metodes un spējot izdziedināt itin visas slimības; 4 ārstējot ar bioenerģiju; apmēram 40 pārvaldot Šicko metodi; 2 spējot pēc Dovženko metodes izārstēt no alkoholisma; vairāk nekā 40 savos seansos apvienojot jogu, Džūnas metodi un kosmiskās mūzikas spēku un tādējādi specializējoties galvenokārt psihisko slimību dziedāšanā.

Katrai pilsētai mēdz būt savas īpatnības. Jenakijeva (Ukrainā) ar 182 tūkstošiem iedzīvotāju ir visbagātākā ar ekstrasesiem tūlīn pēc Kijevas. Esot zināmas šādu ekstrasesu adreses: 44 cilvēki izziņojuši, ka strādā pēc Kandības metodes un spējot izdziedināt itin visas slimības; 4 ārstējot ar bioenerģiju; apmēram 40 pārvaldot Šicko metodi; 2 spējot pēc Dovženko metodes izārstēt no alkoholisma; vairāk nekā 40 savos seansos apvienojot jogu, Džūnas metodi un kosmiskās mūzikas spēku un tādējādi specializējoties galvenokārt psihisko slimību dziedāšanā.

mu astronauti saglabājuši. Starts 1943.gadā esot sagatavots raķešu konstruktora Vernera fon Brauna tiešā vadībā.

Astronautu atgriešanās uz Zemes, pareizāk — nolaišanās Atlantijas okeānā, esot notikusi 1990.gada 2.aprīlī, bet amerikāņi par to klusējuši. ASV zinātnieki veikuši šo triju cilvēku rūpīgas medicīniskās pārbaudes. Astronautu vārdus un uzvārdus neizpaužot, neesot skaidrības par to, kā gan viņi izdzīvojuši šos 47 gadus orbitā.

Protams, ja šādai sensācijai vispār var ticēt.

Kad zog, tad jātur mēle aiz zobiem

Cik spirta var satilpināt vienā prezervatīvā?

No Krasnojarskas ziņo: kādā no PSRS aizsardzības rūpniecības veiks vīrs izgudrojis oriģinālu metodi etilspirta zagšanai — daļēji norijis prezervatīvu, vaļējo galu uzmanīgi pieturējis ar zobiem un, ne vārda nerunādams, smaidot gājis gar caurlaides kontroli. Dārgais šķidrums klusītiņām, nedzirdami skalojies elastīgajā iesaiņojumā, no kura tas bijis viegli un ērti izlejams drošā vietā.

Izdevies iznest vairākus litrus spirta, taču reiz piedzīvota neveiksme. Caurlaidē „piesējušies” un apvaicājušies, kāpēc vīram tik dīvaina sejas izteiksme. Šis klusējis. Vaicātāji nav atļaidušies, nācies kaut ko atbildēt. Jau pirmās vārds izrādījies liktenīgs — gumijas gals pasprucis vajā, prezervatīvs ar spirtu ieslidējis barības vadā, 96 procentīgo „izkarsēšanu” kuņģis nav izturējis...

„Baltijskoje vremja” ID

TELEVĪZIJA

CETURTDIENA, 10.OKTOBRIS

Latvijas TV

17.00 CNN.
18.00 Šodien.
18.10 Dok.filma „Latvija no putna lidojuma”.
18.35 Luksofors.
19.00 „Toronto vasaras atbalsis”.
2.raidījums.
19.45 Ziņas (krievu val.).
20.00 Mult.filmu programma.
20.15 Deputāta komentārs.
20.30 Panorāma.
21.05 Im.Kalniņa mūzika grupas „Turaidas Roze” izpildījumā.
21.45 „Gadi. Filmas. Lomas”.
K.Figura.
23.30 Nakts ziņas.

PSRS CT I

14.00 Koncerts.
14.15 Telemiks.
15.00 TZD.
15.15 Mākslas filma „Oļšanskas melnā pils”. 1.sērija.
16.20 Mūzikas dārgumu krātuve.
17.15 Mult.filma.
17.25 Atklāta saruna.
18.10 Aizrautīgu cilvēku pasaule.
18.25 Bloknots.
18.30 TZD.
18.45 ...Līdz sešpadsmit un vecākiem.
19.20 Mākslas filma „Divi brāji”. 3.sērija.
21.00 Informatīvā programma.
21.40 Iekšlietu ministrija ziņo.
21.55 „TV iepazīstina...”
J.Svetlanovs.
23.20 Parlamenta dienasgrāmata.
23.35 Portreti.
0.35 TZD.
0.50 Sarunas ar bīskapu V.Rodzjanko. 10.raidījums.
1.10 Mākslas filma „Divi brāji”. 3.sērija.
2.45 Viņpus rampas.

Krievijas TV kanāls

PSRS CT II

12.50 Mākslas filma „Gaidas”. 1.sērija.
14.00 Ritmiskā vingrošana.
14.30 TV muzikālais abonements.
17.00 Populārzinātniska filma: „Zemes veidols”. 3.sērijas „Pa Sahāru” 2.daļa.
18.05 Mult.filma.
18.20 Dzied N.Gnatjuks.
19.00 Krievijas parlamenta vēstnesis.
19.15 Šķautnes.
20.00 Vēstis.
20.20 Labu nakti, mazuļi!
20.35 Zemniecības jautājums.
21.20 KPFSR AP sesijā.
21.55 Piektais ritenis.
23.00 Vēstis.
23.20 Piektais ritenis.
0.20 PSRS meistarsacīkstes hokejā. „Spartaks” — Maskavas „Dinamo”.

PIEKTDIENA, 11.OKTOBRIS

Latvijas TV

9.00 Luksofors.
9.25 Partitūra.
10.00 Mākslas filma „Svitas cilvēks”.
17.00 CNN.
18.00 Šodien.
18.10 Mult.filma.
18.30 Latvijas Bērnu fonds aicina...
18.55 Globuss.
19.20 Valdības viedoklis.
19.45 Ziņas (krievu val.).
20.00 Miedziņš nāk...
20.15 Latvijas hronika.
20.30 Panorāma.
21.05 Skatuve.
22.00 „Mēmieku laiki” — Vecpiebalgā.
23.15 Nakts ziņas.

PSRS CT I

6.30 Rīts.
9.05 Mult.filma.
9.25 ... Līdz sešpadsmit un vecākiem.
10.00 Portreti.
11.00 Mūzika un mode.
12.00 TZD.
12.10 N.Gogolis. „Precības”. Filmizrāde.
15.00 TZD.
15.15 Mākslas filma „Oļšanskas melnā pils”. 2.sērija.
16.20 Mūsu dārzs.
16.35 Mākslas filma „Burvju papaha”.
17.55 Biržas ziņas.
18.25 Bloknots.

18.30 TZD.

18.45 Cilvēks un likums.
19.30 Partneris.
20.00 Brīnumu lauks.
21.00 Informatīvā programma.
21.40 „Skatiens” un citas programmas piedāvā...
1.25 Mākslas filma „Dievbijīgā Marta”. 1. un 2.sērija.

Krievijas TV kanāls

PSRS CT II

7.00 Lietišķa cilvēka rīts.
8.00 Rīta vingrošana.
8.15 Mult.filma.
8.30 Angļu valoda.
9.30 Cilvēks. Zeme. Visums.
10.00 Pasaules meistarsacīkstes mākslas vingrošanā.
11.40 P.Demeters. „Cigāņu dziesmas”.
12.00 Mākslas filma „Gaidas”. 2.sērija.
13.15 Tikšanās ar J.Jevstignejevu.
14.40 Dejo B.del Reja.
17.00 Ceļotāju klubs.
18.00 „Es dziedāšu”. I.Antoško.
18.35 Mult.filma.
18.40 Uzņēmējdarbība un tradīcijas.
18.55 Kolāža.
19.00 Personīgais viedoklis.
19.15 Dok.filma „Taiga svētdienā”.
19.25 Mākslas filma „Saules zemē”.
20.00 Vēstis.
20.20 Labu nakti, mazuļi!
20.35 J.Bašmets un viņa kamerorķestris.
21.30 Savs viedoklis.
21.45 Politiskā programma.
22.10 KPFSR AP sesijā.
23.00 Vēstis.
23.20 S.Mrožeks. „Atklātā jūrā”. TV izrāde.
0.05 Roka monstri Maskavā.

SESTDIENA, 12.OKTOBRIS

Latvijas TV

8.45 Kristūgais vārds.
9.00 Republikas skolotāju koru salidojuma noslēguma koncerts.
10.00 Skatuves mākslinieki bērniem.
10.25 „Pasta kariete”. R.Rudāks.
11.10 F.Raimonda dziesmas un operēšu melodijas.
12.20 Mākslas filma „Teātris”. 1.sērija.
13.25 F.Direnmat. „Spēlēsīm Strindbergu!” Liepājas teātra izrādes TV variants.
15.15 San bites Latvijā...
15.40 G.Kluča izstāde.
15.55 Globuss.
16.20 Mācīsimies svešvalodas!
17.00 CNN.
18.00 Ņujorkas Karnegi Holla simtgades svinību noslēguma koncertā.
18.25 Uzmini nu!
19.25 Ekrāna jaunumi.
19.45 Ziņas (krievu val.).
20.00 Miedziņš nāk...
20.15 Latvijas hronika.
20.30 Panorāma.
21.05 Sēta.
21.35 Spēlē pianists V.Horovics.
21.50 Katru sestdienu — „Tonis”.
22.00 Labvakar!

PSRS CT I

6.30 Koncerts.
7.00 Kņaziene Natalija Petrovna.
7.25 Mult.filma.
8.00 Ritmiskā vingrošana.
8.30 TZD.
8.45 Videokanāls „Sadraudzība”.
10.45 Rīta izklaidējoša programma.
11.15 NLO. Nepieteiktā vizīte.
11.45 „Burda Moden” piedāvā...
12.15 Veselība.
12.45 Dzīvnieku pasaulē.
13.30 Režisora A.Beļinska filmas.
15.00 TZD.
15.15 Starptautisks folkloras festivāls.
16.15 „Maskavas Kremļis”. 6.filma.
16.45 Filma „Tā dzīvot nedrīkst!”
18.55 Eiropas meistarsacīkstes futbolā. PSRS - Itālija.
21.00 Informatīvā programma.
21.40 Mākslas filma „Uzmanību - raganas!”
23.00 Pieci plus...
1.35 Teātra angažements.
2.40 Maskavas ledus balets.

Krievijas TV kanāls

PSRS CT II

8.00 Rīta vingrošana.
8.15 Mult.filma.

8.30 Baleta variācijas.
9.00 Dziedi, kazaki!
9.30 Starptautisks bērnu teātru festivāls.
10.00 Izklaidējoša programma.
10.50 Mult.filma.
11.00 Plus vienpadsmit.
13.00 Džons Lenons.
14.00 Pievērsties sākotnei.
14.35 Personīgais viedoklis.
14.50 Pasaules meistarsacīkstes mākslas vingrošanā.
16.30 R.Bikova centrs.
18.10 Dok.filma „Septiņas dienas, kas pārveidoja valsti”.
19.30 Krievijas parlamenta vēstnesis.
19.45 Mūzikas kolekcija.
20.00 Vēstis.
20.20 Labu nakti, mazuļi!
20.35 Mākslas filma.
22.05 Pasaules meistarsacīkstes mākslas vingrošanā.
23.00 Vēstis.
23.20 Estrādes programma.
0.20 N.Golovko. „Juvelieru lieta”. TV izrāde.

SVĒTDIENA, 13.OKTOBRIS

Latvijas TV

9.00 Ziemeļvalstu ērģelmūzika.
9.25 Atvasara.
9.55 Programma nedzirdīgajiem.
10.15 Mult.filmu programma.
10.50 Dzied Kanādas vokālā grupa „Zvaigžņu balsis”.
11.40 Mākslas filma „Teātris”. 2.sērija.
12.50 M.Ziverts. „Karātavu komēdija”. TV iestudējums.
14.05 Kustība „New Age”. 2.daļa.
14.35 Dok.filma „Mēs visi esam divi”.
14.55 „Līviem” - 15”.
16.30 Rīga - Jūrmala.
17.00 Zvaigznes pasaules opereteātros.
17.35 Abpus šimbrīžam.
18.20 „Toronto vasaras atbalsis”. 3.raidījums.
19.00 Pieturiet!
19.45 Ziņas (krievu val.).
20.00 Miedziņš nāk...
20.15 Kinožurnāls „Māksla” Nr.2.
20.30 Panorāma.
21.05 Vēstures mirkļi.
22.10 „Formula - I”. 1.daļa.
22.40 „Pie vecā ratīņa”. Klubīnā ciemojas I.Dzenis.
23.35 „Formula - I”. 2.daļa.

PSRS CT I

8.00 Ritmiskā vingrošana.
8.30 TZD.
8.45 Sportloto izloze.
9.00 Rīta agrumā.
10.00 Tēvzemes sardzē.
11.00 Rīta zvaigzne.
12.00 Ceļotāju klubs.
13.00 Lauku dzīve.
14.00 Izvēlas jaunā paaudze.
15.00 TZD.
15.15 Kas ir kas?
16.40 Estrādes koncerts.
17.00 Starptautiskā panorāma.
17.45 Pasaules tautu pasakas.
18.00 V.Disnejs piedāvā...
18.45 Septiņgadīgie amerikāņi.
19.30 Francijas mākslas filma „Labāk aizbēgt”.
21.00 Informatīvā programma.
21.40 TV sporta vakars.
23.40 TZD.
24.00 Dok.filma.
0.50 Bravo!

Krievijas TV kanāls

PSRS CT II

8.00 Rīta vingrošana bērniem.
8.15 Mult.filma.
8.30 Baleta variācijas.
9.00 A.Ribņikovs.
10.00 Un es ieraudzīju zvēru...
11.00 Svētais un mūžīgais.
11.20 Dok.filma.
12.20 Jeļena un Sergejs.
12.50 Mākslas filma „Tristana”.
14.30 Pasaules meistarsacīkstes mākslas vingrošanā.
15.30 Māja, kurā atgriežas...
16.30 I.Razumovska. „Dārgā Jeļena Sergejevna”. Teātra izrāde.
18.10 Zemes sestā daļa.
18.40 Alkas pēc dialektikas.
19.30 V.Solovjovs - Sedojs.
20.00 Vēstis.
20.20 Labu nakti, mazuļi!
20.35 K-2 piedāvā.
21.20 Mūzikas kolekcija.
21.40 Teletīts „Krievija - Portugāle”.
23.00 Vēstis.
23.20 Pasaules meistarsacīkstes mākslas vingrošanā.
0.20 Džeza mūzikas koncerts.
1.20 Pasaules meistarsacīkstes vieglatlētikā.

Bet seteri nezaudēja angļu mieru...

— Tu tikai par supiem un par supiem, — manu jūsmīgo mutvārdu reportāžu no medību supu zonālās izstādes Preiļos pārtrauca darbābiedre.

— Bet vai bija arī skaisti mednieki?

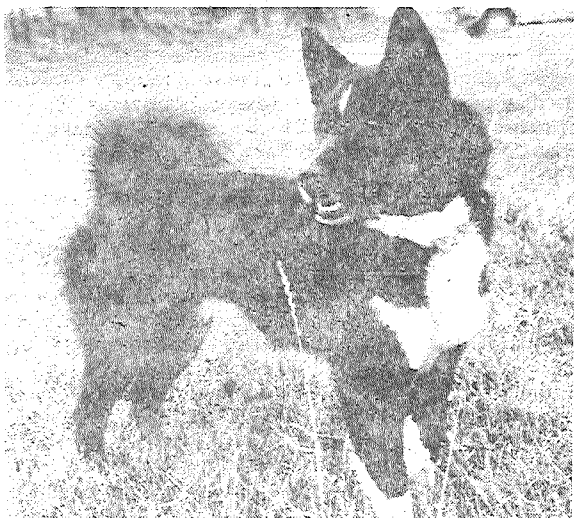
— Bija jau bija. Gan skaisti, gan braši. Taču, jo stunda, jo kļuva ignāki, un beidzot vispār likās, ka viens otrs savu sanervozējušos un „uzskrivējušos” suni labprāt laistu iekļūpt stībos tiem, kuru dēļ radusies šī ilgā nīkšana.

Jā, no izziņotā registrēšanās sākuma līdz izstādes sākumam aizritēja savas trīs stundas, un pirmajiem atbraucējiem šis laiks pagāja, nervozi mīpājoties slāpajā laukumā blakus saviem četrcājainajiem medniekiem. Bet katram pasākumam ir savas atzīsmes, un, tajās ielūkojoties, šoreiz domas par organizētību ieņēma citu virzienu.

Bet par to nedaudz vēlāk.

Preiļiešiem, kuri stipri vien ir pieradināti pie viena virziena pasākumiem un kuriem nelikās par tālu ceļš līdz mežniecībai, noteikti nevarēja nepatīkt daudzie skaistie suni. Sevišķi jaunākajai paudzei. Izstādes rīkotājiem par prieku bija atvests necerēti daudz supu — pāri astoņdesmit.

Visnejaukāk uzvedās takši un jagdterjeri. Viņu ķildīgā un nepārtrauktā riešana vienam uz otru, uz kaimiņu vai garāmejošu suni, pat ja tas reizes desmit par pašu lielāks, plēsa vai ausis pušu. Paši mazi, bet drosme liela! Ne lapsai, ne špsim savā alā nepaglabāties, kad pie tās stājas šie mazie mednieki. Sevi savaldīt ne sevišķi spēja un ne īpaši arī centās to darīt visu veidu laikas — Krievu — Eiropas, Rietumsibīrijas, Karēļu — somu un Austrumsibīrijas. Vācu ispalvainie un vācu garspalvainie supi, dzinēji, terjeri izturējās jau citādāk. Ar dziļcilīgu un augstprātīgu mieru notiekošo vēroja īru un angļu seteri, bet viņu patiešām angļiskais miers zūd, kad stājoties pie darba putnu medībās. Patiešām simpātijas izraisoši supi. Kā pēdējie ieradās divi skaisti rīdzinieki — vēja supi. Izskatās gan, ka viņi sastāv tikai no ar kažoku apvilktiem kauliem, bet vietaiņa — skaisti ar savu cēlo gaitu un mieru. Šos trauslos medniekus mežos nesūta, — starp kokiem viņi varot iet bojā nositoties. Toties Zemgales plešajos līdzņemumos viņu uzdevums ir pašiem bez mednieka šāviena panākt medījamo dzīvnieku — lapsu vai zaķi. Samazinās garaušu skaits, un samezinājies arī vēja supu skaits. Savas jūtas pret citu mazāko ciltisbrāļu skajajiem draudiem viņi pauda, tikai klusi atpirdzot zobus, taču, kad kādu apnicīgu bezkaunu mēdīnāja

stiprak parmacit, mala atleca visi, arī apbrīnotāju pūlītis...

Vispirms tika pārbaudīti visi supu papīri, pēc tam kopā ar saimniekiem nostādīti parādē, kur kāds vīrs bez mikrofona (vai kaut megafona) centās visus uzrunāt, bet skaistuma konkursa dalībnieki nebija pārklējami. Kā vēlāk noskaidrojās, šis vīrs bija republikas Mednieku biedrības Centrālās padomes galvenais kinologs Pēteris Ščerbiņins.

Sekoja supu izvešana ringos, kur pēc stājas, izskata, gaitas un citām prasībām noteica to atbilstību savai sugai. Kā arī elites un pirmās klases supu noteikšana katrā grupā, kam lemts tikt ierakstītiem republikas ciltisgrāmatā. Balvas tika visu rajonu: Ludzas, Jēkabpils, Daugavpils, Madonas, Rīgas medniekiem, un, protams, arī mājniekiem. Rietumsibīrijas laiku grupā S.Šņepsta baltpelēkais Dims atzīts par elites klases suni. A.Piskunova laika starp Krievu — Eiropas laikām novērtēta kā pirmajai klasei atbilstošs suns. Šāds pat novērtējums J.Kacara takšu sugas dāmipai.

Nevar noliegt to, ka šeit ļoti nepieciešams bija skaļrunis, to, ka derēja izbraukuma tirdzniecība ar karstu dzērienu un kādām maizītēm (visi nopliis autoveikals, ar nabadzīgu un pelēcīgu sortimentu godu preiļiešiem nedarīja, gadās, uz citiem starprajonu pasākumiem Preiļos gandrīz tiek likts tēcēt pienam un medum...). Un nesakopība pie mežniecībai piederošajām ēkām!

Jau pēc izstādes meklēju rokā rīkotājus un ar izbrīnu tos atradu Aglonā vienā. Stapislava Šņepsta, personā, kurš ir rajona medību saimniecības medību supu sekcijas vadītājs, bet strādā Aglonas mežniecībā par mežsargu.

— Latgales zonas Preiļu nodaļā tā bija pirmā medību supu izstāde, — stāstīja Stapislavs Šņepsts. — To rīkot palīdzēja Preiļu un Aglonas mežniecības un rajona mednieku biedrība. Nedomājām gan, ka būs tik daudz dalībnieku, cerējām uz kādiem diviem desmitiem un par skaļruniem tāpēc negādājām. Ar daudzu dalībnieku ierašanos arī skaidrojams ilgais registrācijas laiks. Izstāde bija vajadzīga, lai mūsu rajona mednieki saņemtos drosme. Vieni ar saviem supiem spēj aizbraukt pat uz izstādi Liepājā, citi nepiedalās nekur. Tagad visi zinām, ka papīri ir nepieciešami, lai piedalītos citās izstādēs, ka novērtēti supi. Ziņas par supiem tika aizvestas uz Rīgu, kur tās apkopo pa visu republiku. Nē, pēc palīdzības pie rajona vai pilsētas vadības netiku griezies, no citu rajonu izstāžu rīkotājiem biju dzirdējis, ka savās mājās viņi palīdzību nesāņem.

Atliek cerēt, ka Stapislavam Šņepstam pietiks drosmes vēlreiz ķerties klāt pie šādas izstādes rīkošanas. Un ka viņš lūgs talkā arī augstākas instances, lai gan dalībniekiem, gan arī skatītājiem būtu patīkamas izjūtas.

L.Sila

ATTEĻOS: Preiļu siera rūpnīcas celtniecības iecirkņa darbu vadītājs Anatolijs Piskunovs ar savām medību trofejām un viņa palīgs Krievu — Eiropas laika Kunaks, kas izstādē novērtēts kā pirmās klases suns.

J.Silicka foto

Ko stāsta Jersikas pilskalns

(Nobeigums.Sākums 87.numurā.)

Arheologi konstatējuši vairākas krāsns. Viena no tām 0,5 m dziļumā bijusi akmeņi krāvuma krāsns, līdzīga tām, kādas vēl tagad paretam sastopamas vecās lauku pirtīs. Krāsns pamatu jeb loku veidojuši „U” burta veidā salikti lieli plienakmeņi un granitakmeņi. Krāsns virsa vēlākajās pārbūvēs nopostīta. Krāsns profils uzrāda trīs reizes atjaunotu krāsns māla klonu. Šis krāsns celtni nebija iespējams noteikt. Divas krāsns atsegtas nedaudz dziļāk. Tās varēja būt māla — kleķa krāsns, t.i. krāsns veļve tikusi veidota no māliem. Ar galvas lieluma plienakmeņu plāksnēm iezogoto kurtuvi klāj ap 5 cm biezs māla klons, zem kura no plienakmeņiem izlikta grīdiņa. Kultūras slāņa raksturs nav devis iespējas noteikt šo krāsnu celtnu raksturu un izmērus.

Divu darba sezonu laikā arheologi ir atraduši 450 senlietas. Tas stāsta pirmām kārtām par seno Jersikas latgaļu nodarbošanos. Jersikas pilskalns atradās vietā, kur bija auglīga zeme un dabiskās ganības, izdevīgas lopkopībai. Jersikas iedzīvotāji lida lidumus, ara zemi, seja labību un novāca to. Izrakumos atrasti zemkopju darba rīki — koka arklā dzelzs lemeša fragments, dz. cirvi un dz. kāplis, dz. sirpi. Latgaļu zemēs šajā laikā seja rudzus, miežus, kviešus, auzas, lēcas, audzēja līnus un kaņepes.

Izrakumos iegūti arī plaši osteoloģiskais materiāls (2900 vienības), kas gaida speciālista analīzi. Kā liecina citu pilskalnu kaulu materiāls, latgaļi kopuši govīs, zirgos, aitas, kazas, cūkas un nodarbojušies ar medniecību un zvejniecību. Jersikā atrastie dažāda lieluma dzelzs un bronzas maksķerāki bijuši piemēroti noteikti zivju ķeršanai. Kā liecina Asotes pilskalna atradumi, Jersikas pastāvēšanas laikā Daugavā mitušas līdakas, plauži, raudas, lipi, laši, sami, zūsi un citas zivis. Jersikas izrakumos atrastais svina tīkla gremds liecina, ka zvejniecībā izmantoti arī tīkli.

Sava vieta jersikiešu dzīvē bijusi arī medībām. Medīti gan kažokādu zvēri, gan arī zvēri gaļas ieguvei. Atsevišķi medīti zvēriem Jersikas pilskalnā bijusi arī kultiska nozīme. To liecina daudzie caunu žokļi, kas izmantoti kā piekariņi vai amuleti. Šādos nolūkos lietoti arī hebra un mežacūkas zobi jeb ilķņi. Lai nodrošinātu sev veiksmīgu medības un, acimredzot, arī spēku cīņās ar ie-naidnieku, nēsāti lāču zoba piekariņi.

Starp atrastajām senlietām vislielāko skaitu sastāda dažādi sadzīves priekšmeti un amatniecības darba rīki. Visbiežāk sastopamais atradums ir dzelzs nazis. Tas ir universāls darba rīks un iedzīves priekšmets. Visi atrastie eksemplāri darināti ar iedzīni. Lai gan nažu forma ļoti vienveidīga, izdaijami naži, kas lietoti noteiktiem darbiem, tā naži ar uzrauktu smaili varētu būt kurpnieka naži.

Dažādu griežamo darba rīku uzasināšanai plaši lietotas galodas. Spriežot pēc atrastajiem neapstrādāti šifera gabaliem, šifera galodas darinātas uz vietas no ievesta materiāla. Galodīnām galos bieži izgatavoti caurumiņi piekāršanai pie jostas. Pilskalna R malā, šķiet, dzīvojuši galvenokārt amatnieki, jo tie vairumā atrasti arī ileni un vērpjamās vārpstas skrīmelīši. Atrastie ileni dažāda garuma darināti gan no kaula, gan no dzelzs. Pilskalnos parasti nesaglabājas audumu paliekas, bet par vērpšanu liecina atrastie vērpjamās vārpstas skrīmelīši. Vieglākos skrīmelīšus lietojuši rupjāku pavedienu savērpšanai, smagākos — smalkākas dzijas iegūšanai. Vērpjamās vārpstas skrīmelīši darināti no māla, kaula, plienakmens un no Volīnijas ievestā sārta šifera. Skrīmelīšu forma ir ļoti dažāda, daudzi no tiem arī ornamentēti ar šķērsrievu un bedrīšu ornamentu. Kā liecina atradumi citos pilskalnos līdz 12.gs. aušanai izmantoti vertikālie, vēlāk horizontālie stāvi. Audumu saūva ar metāla (dzelzs un bronzas) adatām, kādas bagātīgi atrastas Jersikas pilskalna izrakumos. Apģērba rotāšanai izmantotas daudzveidīgas rotas — kaklariņķi, saktas, gredzeni, važiņas, piekariņi, rotadatas, pēdējās parasti kalpoja arī apģērba saspraūšanai. Jersikas pilskalnā atrastas rotas datejas ar 9.—13.gs.

Jersikas pilskalna kultūras slāņos bagātīgi pārstāvēta keramika — vairāk kā 10 000 lauskas. Lielākā daļa no keramikas ir uz podnieka ripas darināta. Podnieka ripa Latvijā ieviešas 11.gs., bet vēl pēc tam līdz pat 13.gs. vietējie podnieki raimes vajadzībām traukus darināja ar rokām. Bezrīpas keramikas vidū sastopama šikātā, apmestā, gludā, ar nagiespiedumiem rotātā un gludinātā jeb spodrinātā keramika — pavisam ap 570 lauskas. Ripas trauku forma smalkākas, trauki vieglāki, ornamentēti ar viļņainām vai paralēlām līnijām. Uz dažu ripas trauku dibieniem konstatētas iespēstas īpašuma zīmes. Māla podos glabāja pārtiku, gatavoja ēdienus, tos izmantoja kā traukus ēšanai.

Šajā rakstīnā esam apskatījuši tikai nelielu daļu no arheologu iegūtā materiāla. Pēdējo divu gadu pētījumi pavēruši vēl vienu lappusi seno jersikiešu dzīvē.

Patreiz, kad sabiedrībā ir pieaugusi interese par valstiskuma pirmsākumiem Latvijā, šie pētījumi ir ļoti nozīmīgi. Tāpēc arheologi ir pateicīgi Preiļu rajona TDP izpildkomitejai un Latvijai Kultūras Fondam, kuri finansēja šos izrakumus, kā arī kolhoza „Jersika” un Jersikas pagasta vadībai, kas palīdzēja arheologiem atrisināt daudzus sadzīves jautājumus.

A.Vilcāne,

Jersikas ekspedīcijas vadītāja vietiece

ŠŪŠANAS FABRIKA „ASOTE”

aicina pastāvīgā darbā

Daugavpils ķīmiskās šķiedras rūpnīcā meitenes — ne jaunākas par 17 gadiem. 1,5 mēnešus ilga apmācība dzijas pārtinējas amatā. Mācību laikā tiek maksāti 260 rubļi mēnesī, izsniegti ēdināšanas taloni. Pārtinējas darba alga — 500—700 rubļi. Daugavpilī ir kopmītnes ar ērtībām.

Pieteikties šūšanas fabrikas „Asote” kadru daļā Jēkabpilī, Slimnīcas ielā 1. Tālrunis 30636.

GAIVINĀJIS REDAKTORS PĒTERIS FIZELIS

Izbraucis iznākt kopš 1950.gada 29.marta, otrdienās un ceturtdienās. Dibinātājs un izdevējs — apgāds „Avīze”, Rīgā, K.Barona ielā 2. Reģistrācijas apliecība Nr.0091. Redakcijas adrese: 228250, Preiļos, Aglonas ielā 1. Tālrunis 22305. Datortaiskums, iespēstas radošas apvienības „LITTA” Daugavpils tipogrāfijā, Valkas ielā 1. Ofsētpapīrs, 1. novācītā iespiedloksnes. Melniens latviešu izdevumam 9172, krievu - 3280.

Pasūtījuma indeks 68169.

Pārdod

motociklu „Java—350”.
Tālrunis 43581;

pirmieņi kolhoza „Līvāni”
Drēpos. Tālruni 41197,
42883;

12.oktobrī Preiļos pie uni-
versālveikala un 13.oktobrī
Līvānos tirgus laukumā no
plkst.9.00 līdz 12.00 pārdos
augļu kociņus un ogulājus.

Pērk

steidzami garāžu. Adrese:
Preiļi, Rēzeknes ielā 22—5.

Maina

2 istabu dzīvokli pret 3 ista-
tabu. Visi Preiļos. Zvanīt
23723 pēc plkst.18.00.

Mācību un kursu kombināts

aicina kvalificētus
strādnieku un
inženiertehniskos
darbiniekus
pasniedzēja darbā.

Nodarbības dienā un
vakarā, stundu darba
apmaksā.

TĀLRUNIS 21450, 21552.
Tiem, kuri vēlas apgūt
traktorista mašīnista,
lopkopības meistara,
gāzelektrometīnātāja,
remontatīslēdznieka un C
kategorijas (ja ir B kategorija)
autovadītāja specialitātes,
pieteikumi mācību un kursu
kombinātā jāiesniedz līdz
20.oktobrim.

KOLHOZS „SILAJĀNI”

lūdz

līdz šī gada 1.novembrim
pieteikties apvienotās
mantas īpašniekus vai
viņu mantiniekus, kuru
bijušie īpašumi atrodas
pašreizējā kolhoza
„Silajāni” teritorijā, kā arī
strādājošos un
pensionārus darba pajas
aprēķināšanai.
Mantas īpašniekiem vai
viņu mantiniekam par
kolhozā nodoto mantu
jāpiesakās kolhoza kantorī
vai jāpiezvana personīgi
pa tālruni 57719 līdz šī
gada 1.novembrim.

Šī gada 12.oktobrī Rožkalnu pagastā tiek rīkots SVECĪŠU VAKARS

Augšmuktu kapsētā plkst.15.00, Strodu kapsētā plkst.16.00, Āpšu kapsētā plkst.17.00, Lazdānu kapsētā plkst.18.00.